

GAZETA WARSZAWSKA

W ŚRODĘ, DNIA 31. STYCZNIA ROKU 1787.

Z Warszawy dnia 31. Stycznia. W przeszły wtorek Jmć Xiądz Rybiński Biskup Kujawski do Berlina; a dnia wczorayszego rano, Jmć Pan Mniszech Marzałek W. Kor: do Wieszniowca, z tuteyszey wyiechali Stolicy.

Z Carogrodu d. 24. Grud: Biskup Grecki Dyzunicki, nazwiskiem Carlo, w Prowincyi Georgii, Mąż z wielu miar szacowny, a w nauce Oycow SS. Greckich wielką biegłość posiadający, często zastanawiał się nad tym, za co Kościół Katolicki Rzymski, zawsze był nad inne Religie barzieszy i srożey prześladowany? To swe zadziwienie wynurzył przed jednym Misyjonarzem Zakonu Kapucyńskiego; Misyjonarz zaś, łącno

mu to wyłożył, iuż z słow samego Chrystusa Pana: *Szesti mnie prześladowali, y was prześladować będą; y z nauki S. Pawła Apostoła: Wszyscy, którzy pobożnie żyć chcą, prześladowanie ucierpią &c.* a zatym, srogie prześladowania, są tą prawdziwą cechą slug Chrystusowych. Zdrowe słow Misyjonarza ziarno, padło na dobrą rolę; a serce zlemi obyczaiami (które naybarzieszy wiare niszcza) nie zepsowane y niestwardziałe, zbawienną naukę rychło przyięło. Przybył ten Biskup tajemnie z Georgii do tuteyszey stolicy; lecz Partryarch Dyzunicki, dowiedziawszy się o jego zamysłach, kazał go szukać po całym Carogrodzie, wiel-

ką szpiegom obiecując zapłatę. Pró-
żno go na schwytanie szukano, gdyż
on przeniozłszy się na Przedmieście
Pera, udał się pod protekcyą Ministra
Francuskiego, y tam uroczyście Wi-
ary *S. Katolickiey* wyznanie publi-
cznie uczynił.

Z *Amsterdamu* d. 15. *Stycz*: Li-
sty z *Paryża* donoszą, że Krol Jmć
Chrześcianſki, takie osoby nomino-
wał do zgromadzenia *des Notables*,
mającego w *Wersalu* być złożo-
nym, ktore są wolne, od nikogo
nie dependujące, y na żadnych nie
są funkcyach, ani u samego Krola
ani u nikogo z Królewskiej Familii.
Wyjąwszy tylko samego Xiążęcia
de Harcourt, ktory jest Guyernerem
u *Delfina*. Hrabia *de Vergennes*, *de*
Segur, y Generalny Kontrolor *J.P.*
de Calonne, destynowani są za Kom-
missarzow Królewskich w tym zgro-
madzenia.

Z *Hamburga* d. 19. *Stycz*: Auten-
tyczną mamy z samego *Carogrodu*
pod dniem 9. Grudnia następującą
nowinę: „ Od tego czasu, jak woy-
„ sko *Ottomańskie* z zbuntowane-
„ mi w *Egypcie* zwiódło potyczkę
„ przy *Fua*, przez ktorey pomy-
„ ślne powodzenie, *Kapitan Ba-*
„ *sza* opanował *Kairo*, wcale nie-
„ chciato się daley szczęścić woy-
„ słu *Tureckiemu*. Woylko, ktore
„ pod przewodnictwem *Abdi-Baszy*
„ z *Syrii* ściagnąć miało, ledwo
„ teraz przybyło, y werbunek tam
„ poszedł barzo niedbale. Z tym
„ wszystkim, *Ottomańskie* woylko
„ pod komendą *Sffmail-Kihaja*, y

„ dway *Porcie* w wierności zostaię-
„ cy *Beyowie*, *Sffmail* y *Hassan*, dnia
„ 14. Wrześnią przeciwko zbunto-
„ wany *Beyom Sbrahim* y *Murad*
„ licznie zgromadzonym, uderzyli.
„ Dnia 28. Wrześnią między obo-
„ gą partyami przyszło do barzo
„ krwawey bitwy, y zbuntowani
„ musieli nazad się cofnąć między
„ gory. Ale niestracili oni wcale
„ nic z swey dumy, i starali się znowu
„ wzmocnić. Przez barzo wielkie
„ zadatki pieniężne, ktore dawali,
„ zwerbowali barzo wiele do siebie,
„ a naywięcey z *Rajtaryi Ara-*
„ *bskiej*, y dnia 28. Października,
„ przy *Tsirdsche*, znowu odważyli się
„ wydać potyczkę, podczas kto-
„ rey, woylko *Tureckie* zupełnie
„ zostało zbite y zniešione. Oba
„ przy wierności *Porcie* zostaięcy
„ *Beyowie*, *Hassan* y *Sffmail*, ciężko
„ byli ranieni; w tey zaś przegra-
„ ney, nieprzyiaciele zabrali wszy-
„ stkie bagaże. *Turecki* wodz *Ismael*
„ *Kihaja*, dnia 30. Paździer: szcze-
„ gulnie tylko w aslystencyi sie-
„ dmiu ludzi przybył do *Kairu*,
„ dla oznaymienia o tey smutney
„ nowinie *Kapitanowi Baszy*, ktory
„ rozpoczął zaraz, ile możności,
„ czynić werbunki; ale małe jest
„ nadzieia, żeby to mogło służyć
„ do r z poczęcia czego z dumnym
„ z zwycięstwa nieprzyiacielem. „

Co się tycze tey wcale nieprzy-
iemney nowiny, głuche jest milcze-
nie w *Stambule*. A żeby tym cza-
sem lud czymkolwiek zabawić,

przed pałacem *W. Sultana* 180. głów wystawiono na widok, które pouciano zboycjom polapanym w *Natolii*.

Z Neapolu d. 26. Grud: Słychać, że Dwór zamyśla dla ułatwienia intereffow duchownych ustanowić osobną *Kommislyą*, która ma się składać po połowie z Duchownych, a po połowie z świeckich osob.

Z Włoch d. 2. Stycz: *Ociec S.* zakazał drukować registr podarunkow, które poczyniono jego synowcowi, niedawno kreowanemu *Kardynałowi*. Wielka ich jest liczba. Między innemi od *Prasata Altieri*, otrzymał w prezencie kosztowną karęę y sześć koni. Od *Familii Colonna*, wyborny porcellenowy serwis. Od *Familii Borghese*, cztery barzo dzielne konie. Od *Prasata Finochetti*, 8. koni y karęę. Od *Familii Bracciani*, 6. koni. Oprócz tego, wiele zegarkow, tabakierek, sygnetow, y wexlow.

Z Paryża d. 5. Stycz: Przy pierwszym otwarciu tego zgromadzenia, *Monarcha* ma sam na nim przydować, y to zgromadzenie ma się odprawować przy drzwiach otwartych. *Hrabia de Provence*, brat *Krolewski*, na infzych *Sesslyach* tego zgromadzenia będzie przydował, a pod jego niebytność, *W. Strażnik Pieczęci* będzie *8. Dystryktów*, czyli *Comités*. W każdym z nich będzie umieszczony *Marzałek Francuski*, *Konfiliarze*, *Arcybiskupi*, *Biskupi* &c. którzy mają wglądać w swojego urzędu własne interesa, a

te potym powszechnemu zgromadzeniu mają być proponowane. Te go są tu zdania, że to zgromadzenie dłużej potrwa, aniżeli które było w roku 1629. które trwało począwszy od 2. Grudnia aż do 24. Lutego. Dodają ieszcze, że *Sesslye* *Prowincjonalne* w całym *Państwie* ustanowione będą, co *J.P. de Necker* już był proponował. *Generalny Kontrolor*, nadzwyczajnie jest zatrudniony wielkimi intereffami, y ledwo trzy godziny w nocy sypia.

Z Paryża dnia 8. Stycznia. Za niezawodną rzecz tu mają, że *Kapitan Basza* w *Egypcie* zбитy został, y że nawet niepowroci do *Stambulu*. *Nasz Minister* w *Stambule* chciał wysłać na *Morze Czarne* okręt, sto ludzi mający na sobie ekwipażu, dla czynienia niektórych obserwacyi, ale *Dywan* niechciał dać na to swojego zezwolenia.

Z Wiednia d. 6. Stycz: Nietylko ceremonią przyklękania, ale też y całowania w ręce, ma *Monarcha* przez nowe rozporządzenie zakazać.

Z Pragi d. 7. Stycz: Przy terazniejszey *Tolerancyi*, oprócz barzo złych postępkow *Obywatelow* *Miasta Saan* w *Czechach* leżącego, *Protestanci* tameczni, kiedy ich *Pastor* żąda od nich opłaty, odgrają się natychmiast zostać *Katolikami*; a tameczni *Katolicy* przeciwnie, kiedy od nich *Plebani* domagają się *Dziesięciny*, odzywają się, iż z *Katolików* zmieniają się na *Protestantow*.

Z Hamburga d. 16. Stycz: Fryderyka Krolewna Pruska, od Krola Jmci oycy swego otrzymała w podarunku kosztowny sygnet, bogate suknie, y wielkiey osobliwości stolik do pisania. Ta Krolewna wstaje zawsze o szostey ranney godzinie, y zasiada o siodmey godzinie do roboty, to jest haftuie, rysuie, y maluie; a resztę godzin obraca na muzykę. Krol Jmć odwiedza ją dnia każdego.

Imperatorowa Jeymć Rossyjska kupiła wielce kosztowny dyament, wazący 218, i pół karatów, który Pan Edward do Londynu z Indyi przywoził. Ten bryllant kosztuie 150,000. Funtow Sztelingow, y ma służyć na prezent dla W. Xiążęcia Jmci Rossyjskiego.

Z Madrytu d. 21. Grud: Hrabia d'Espilly znowu wyjechał do Algieru. Od dnia 22. do 28. Listopada roku przeszłego, do Kadyx, Corunna, y St. Sebastian przyszło z Południowey Ameryki 1,829,892. Piastrów.

Z Paryża d. 5. Listo: Ieszcze y to dodać należy do Specyfikacyi o sob, mających wchodzić do owego powszechnego Ziazdu: smo. Dwunastu Deputowanych od Stanow Langwedocyi, Burgundyi, Bretanii y d'Artois. Każda z tych Prowincyi posyła iednego Deputowanego z Duchowieństwa, z Szlachty, y z tak zwanych Tierstat. 2do. Pierwsi Prezydenci y Generalni Prokuratorowie, z każdego ze 13. Parlamentow w Krolestwie. 3tio. Pierwszy Prezy-

dent y Generalny Prokurator Paryskiej Kamery rachunkow. 4to. Pierwszy Prezydent y Generalny Prokurator Paryskiej Kamery y Celney. 5to. Trzey Prezydenci a mortier Paryskiego Parlamentu. 6to. Pierwsi Urzędnicy Miast: Paryża, Lugdunu, Marsylii, Bordeaux, Rotomagu, Toulouse, Strażburga, Ryffel, Nantes, Metz, Nancy, Montpellier, Valenciennes, Rheims, Amiens, Chalons, Caen, Orleans, Bourges, Sens, Limoges, Montaban, Clermont, y Bayonne.

Rezolucya o zfałszowanie wexlow, oddana jest teraz pod decyzją Parlamentu.

Z Madrytu d. 25. Grud: Dnia iutrzeyszego Francuski Minister Xiążę Jmć de la Vauguyon wyjeżdża ztąd do Paryża. Jedzie on tam w własnych swych interesach, y w przeciagu sześciu tygodni, nazad tu powroci. Podróż jego zapewne się opóźni, dla wielkich śniegow spadłych w Hiszpanii.

Z Bruxelli dnia 6. Stycznia. Jest tu Papieskie Breve, przez które pismo Niemieckie pod tytułem: Co jest Papież? jest zakazane. W tym Breve, które jest pod datą dnia 29. Listopada roku 1786. obwarowane jest pierwszeństwo, y władza Rzymskiego Kościoła, nad innymi Kościołami.

Z Wiednia d. 10. Stycz: Jak tu, tak y w Pradze, już jest publikowany Dworski Dekret, kassujący przykłonienia przed Monarchą.

S U P L E M E N T

DO GAZETY WARSZAWSKIEY

We SRZODĘ DNIA 31 STYCZNIA ROKU 1787.

Z Warszawy d. 31. Stycza: Jmć Pan *Mniiszech* Marszałek W. Kor: przed wyjazdem swym z tuteyszey Stolicy, miał dnia 28. tego miesiaca konferencyą z J. Panem *Gurowskim* Marszałkiem W. Litew: po ktorey Laska Marszałkowska razem z Juryzdykcyą, tamże przeniesiona zostala. Pochwalala zawsze Publicznosc tak w nieodwlocznym sprawiedliwosci dochodzeniu, iako y w rzadzie Policyi o dobro powszechnie tego starannego Ministra, y teraz w zupełnym ukontentowaniu spodziewa się, że satysfakcyja publiczności podnieta będzie Jmci Panu *Gurowskiemu* Marszałkowi W. W. X. Lit: do sprawowania Urzędowi temu winnych obowiazkow.

Dnia onegdajszego w Kollegiacie tuteyszey odprawil się Uroczysty Pogrzeb Jeymci Pani Maryanny z *Sambergerow Merlini* Budowniczozey JKMcI y Rzpltey; gdzie po licznych SS. Ofiarach y Wigiliach Mszą Wielką spiewal J. X. *Drewnowski* Proboszcz teyże Kollegiaty, Opat Koadiutor *Wagrowiecki*. Ta Dama, żywszy w stanie Małżeńskim przez lat 24., szesnaście dzieci na świat wydała, to jest, synow dzieścię y corek sześć, z ktorych żyje synow sześciu i corek pięć. Z ostatniego szesnastego pologu, po dzieścięcioniedzielney chorobie, opatrzywszy się z wielką przykladnością SS. *Sakramentami*, w Roku 40. wieku swego d. 26. tego Miesiaca, świat ten pożegnała, zostawilszy owdowialego swego zacnego Meza, y iedyńaście dziatka tym barziesy osierociatych, iż utracili taką matkę, ktora caley *Warszawie* była wielkim y prawdziwym przykladem, iuz pracowitym, y aż do zadumienia przedziwnym utrzymywaniem gospodarstwa, iuz w pilnym y osoblwyszym dozorze y wychowaniu tak licznego swego potomstwa. Jakoż, chcąc y po swey śmierci utrzymywac w domu tenże przedziwny rząd, ostatnich iuz dni życia swojego, własną swą martwą iuz prawie ręką, cały od tylu lat statecznie utrzymowany swoy domowy rząd opisała, zlecając y dzieląc na części dozor między dorodniejszye swe dziatki, ktore sposobnemi być do tego widziala, y za życia

swego pomocnemi sobie doznawała; ażeby tym sposobem, y dawny (od wszystkich do podziwienia zawsze chwalony) porządek iey domowy utrzymywał się, y zasmucony Małżonek (publicznemi urzędu swego zabawami zatrudniony) pomocy domowey swych dzieci, od takiej Matki wychowanych, zawsze doznawał.

Z Paryża d. 5. Stycz: Jeden z tateyszych Kalendarzow pod tytułem: *Tresor des Almanachs etrennes nationales curieuses, & instructives*, do 40,000. exemplarzow jest wyprzedany. Zawiera on w sobie Regestr Generalicyi Państwa, obszerność, ludność, dochody y wydatki Krolewskie, a na ostatku następujące obrachowanie jest w nim umieszczone: „Podług tey Specyfikacyi, *Francya* wzięta z *Korsyką*, zamyka w sobie 27521. mil kwadratowych; 23,799,200. obywatelow; „ktorzy corok opłacaia około 538,500,300. *Liwrow*; te razem wzięty z 6,600,000. *Liwrow*, ktore ma Krol z *St. Domingo, Martyniki* y *Gwadalupy*, wynoszą 544,100,300. *Liwrow*. Ma także Krol 471,100,000. *Liwrow* z poglownego, z Generalnych Komór, Cel &c: A zatym podług tego obrachowania, totalne dochody Państwa składaią się z 1,016,200,300. *Liwrow*. Krol Jmć wydaje corok na woysko żołd, Administracyą y inne expensa 331,650,000. *Liwrow*.

Wielu postrzegło, że podług tego obrachowania, dochody Krolewskie, zbyt wysoko, a wydatki nisko były położone. Jakoż Gubernium, 8. kart, na których wyrażone jest to obrachowanie, wyiąć kazało z tego Kalendarza. A tak ten Kalendarz, z owemi osmiu kartami, na których stoi to obrachowanie, kosztuje 3. *Liwry*, y nawet bardzo trudno go dostać; a przedtym, przed wyięciem tychże osmiu kart, kosztował tylko 8. *Soldow* czyli groszy *Francuskich*.

Z Krolewca d. 12. Stycz: Piszą z *Peterzburga*, że cztery kompanie od Korpusu *Artyleryi*, y *Bombardyerow* zostaią w marszu do *Kiuiowa*. Xiążę *Repnin*, wyiechał z *Peterzburga* do swojego Gubernium do *Smoleńska* y *Pleskow*, dla czynienia przygotowania na przyięcie Imperatorowey Jeymci *Rossyjskiej*, mającey przeieźdzać tamtędy w drodze swoiey do *Kiuiowa*.

Podług Regestru Repartyeyi Cesarско-Rossyjskiej Potencyi w iey Dywizyach y Pułkach, tak iak w miesiącu Październiku zeszłego Roku 1786. rozdzielona Armia była, składa się ona z 50. Reymentow *Kawaleryi*, nierachuiąc Gwardyi konnych y Pułkow *Kosackich*, ktore to 50. Reymentow składaiają w sobie 61,819. ludzi; y z 92. Reymentow *Infanteryi*, ktorych komput wynosi do 213,002. ludzi, excypuiąc Gwardye, Artyleryą, y Pułki Garnizonowe. A tak składa się cała Armia, nierachuiąc tychże Pułkow, iako wyżej wspomnieliśmy, z 274,821. żołnierzy.

Pierwsza dywizya tego wojska w Guberniach *Petersburskim, Szwajcarskim, Finlandzkim, y Nowogrodzkim*, pod komendą Generała Feldmarszałka Hrabiego *Rassumowskiego*, Generała *en Chef* Hrabiego *N. Soltykowa*, Generał-Leytnantów Xiążęcia Fryderyka *de Württemberg*, Barona *Alexandra de Stroganow*, Hrabiego *d'Anhalt*, y *J.P. deMichelson*, y czterech Generał-Maiorów; składa się ze dwóch Reymentów *Kiryssierskich*, ze 12. Reymentów Infanteryi, jednego Pułku Strzeleckiego z *Finlandyi* y ze dwóch Pułków *Dońskich* Kozaków.

Drugą dywizyą na *Ukrainie*, pod komendą Generała Feldmarszałka Hrabiego *Romanzowa*, Generała *en Chef* Barona *d'Elmpt*, y *J.Pan M. Kamenskoy*, sześciu Generał-Leytnantów, y 15. Generał-Maiorów, składają 2. Reymenta *Kiryssyerów*, 11. Reymentów *Karabinierów*, 13. Reymentów *Infanteryi* 2. Pułki *Strzeleckie*, 60. dział ciężkich, oprócz harmat polowych, y 4. Pułków Kozackich.

Trzecia dywizya w Gubernium *Katarynowstawie, Tauryi, Kubanie y Kaukazie*, pod komendą Generała Feldmarszałka Xiążęcia *Jmci Potemkina*, Generał *en Chef*, *M. Kachowski*, *de Knees*, *G. Dolgorukiego*, *P. de Tokely*, y *Alexandra Szwarzowa*, 6. Generał-Leytnantów y 29. Generał-Maiorów, składać się ma z jednego Reymentu *Kiryssyerów*, ze 5. Reymentów *Karabinierskich*, z 7. Reymentów *Dragońskich*, z 17. lekkich Reymentów Kawaleryi, z *Dońskich, Kaukaskich, y Astrachańskich* Kozaków, ze 35. Reymentów *Infanteryi*, z 5. Pułków *Strzeleckich*, ze 120. ciężkich harmat, nierachuiąc harmaty polowe.

Czwarta dywizya w Gubernium *Moskiewskim*, pod komendą Generała *en Chef* *Sieropkin*, jednego Generał-Leytnanta, y jednego Generał-Maiora, składać się będzie ze dwóch Reymentów *Infanteryi*.

Piątą dywizyą w Gubernium *Wołodymirskim*, pod komendą Generała *en Chef* Hrabiego *Soltykowa*, y 2. Generał-Maiorów, składać będą 2. Reymenta *Karabinierów*.

Szosta dywizya w Gubernium *Smoleńskim*, pod komendą Generała *en Chef* Xiążęcia *Repnina* y 2. Generał-Maiorów, ma mieć w sobie 2. Reymenta *Karabinierów*.

Siodma dywizya w Gubernium *Bialo-Ruskim* pod komendą Generała *en Chef* *Muschin-Puschkin*, 1. Generał-Leytnanta, y 1. Generał-Maiora, składać się będzie z jednego Reymentu *Karabinierskiego*, ze dwóch Reymentów *Infanteryi* y z *Dońskich* Kozaków.

Osma dywizya w Gubernium *d'Orenburg*, pod komendą Generał-Leytnanta *d'Jgelström*, y 2. Generał-Maiorów, będzie się składała z 1. Reymentu *Draguńskiego*, z 3. Reymentów *Infanteryi*, z 6. Batalionów *Fixylierskich*, y z Pułków Kozaków *Orenburskich, y Uralskich*.

Dziwiłą dywizją w Gubernium *Sybirskim*, pod komendą General-Leytnanta *d' Ogareff*, y 2. Generał-Maiorow, składają 2. Rejymenta *Draguńskie*, 1. Rejyment *Infanteryi*, 2. Bataliony *Strzelcow*, 6. *Fizylierskich* Batalionow y *Kozacy Sybirscy* y *Irkutscy*.

Excerpt z listu pisanego do Przesłanego nad Gazetą tutejszą Warszawską.

Wyczytałem w *Gazecie Warszawskiej*, że w tej Królestwa naszego naywygodniejszey dla wszelakich Zagranicznych Ludzi Stolicy, pewny Cudzoziemiec, ma sekret konserwowania przez długi czas grochu młody w swej świeżości, smaku, y kolorze; przedając tegoż grochu kwartę po 5. *Złotych*; a zatym korzec takiego grochu wynosi na *Złotych* 640. Już tedy taki specyał, iak każdy widzi, samym tylko Panom bogatym służyć może. Ia chcąc uczynić podobną przysługę, nietylko bogatym, ale y uboższym, obiwiam *gratis* dla przysługi Publiczności w tej mierze moy sekret, który od kilku już lat posiadamy, y przez całą zimę, świeży y zielony groch mam; a to bez żadnego prawie kosztu, oprócz narwanych w lecie strączkow. Ten dowiadczony sekret, jest następujący. „ Narwać zielonych strączkow; „ włożyć ie w przetak; zlać ie wrzącym ukropem raz y drugi; dla tego „ zaś w przetaku, żeby strączki niebyły długo w ukropie, ale się go zaraz „ przez dziurki przetakowe pozbywały. Potym rozpołtrzeć cienko „ też same strączki, y na słońcu ie, lub w wolnym piecu zawędzić, „ ale nieusufzyć. Tak zawędzone, schować w suche miejsce. Tym „ sposobem zachowane, w zimie przed gotowaniem przepłukać, y „ zwyczajnym sposobem gotować. Tego koloru, iędrności, y smaku „ będą, iak gdyby do gotowania rwane świeżo były. „ Otoż cały moy sekret;: który iednak, u niektórych w *Warszawie* osob, dwie znalazie przygany: że nie jest od Cudzoziemca wymyślony, y że nie drogo jest zapłacony.

DONIESIENIE z WARSZAWY DNIA 31. STYCZN. R. 1787.

Starozakonny *Boruch Joelowicz z Sochaczewa*, doznawszy iak trudność odzyskania własnych długow, rzęstkobrazowodzi najlepszą chęć uiszczenia się swoim kredytorom, wyrobił sobie od *JK.Mci* Komisyy tak z dłużnikami, iako y wierzycielami swemi, aby przez przedze przyciśnienie pierwszych do zaplaceniu Summ od nich należących, pokazał y realizował Fundusz satysfakcyi dla drugich. Komisyy ta podług poprzedzającego obwieśczenia już się rozpoczęła na dniu 15. Stycz. w roku terażniejszym 1787. przypadającego. Obwieścza zatym Starozakonny *Boruch Joelowicz* o Terminie tej Komisyy, wżyskich do swego majątku, czyli *active* czyli *passive* interesowanych, aby na niej z Prawami y pretenyami, iakie mają y mieć rozumieją, stawali; a razem ostrzega onychże, iż w przypadku niestawienia się, dłużnicy iego zaczną do satysfakcyi przyciśnieni, a wierzyciele od Praw y preteny wżelkich na wżyżce odsadzeni zostaną.